

Föreläggande

Saken

Föreläggande enligt 5 kap. 5 § lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen); fråga om samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt 3 kap. 1 § utbyggnadslagen

Post- och telestyrelsens avgörande

Post- och telestyrelsen (PTS) förelägger Trafikverket att säkerställa att Trafikverket samordnar bygg- och anläggningsprojekt enligt 3 kap. 1 § utbyggnadslagen i enlighet med de tvistlösningsbeslut enligt utbyggnadslagen som PTS meddelar. Det innebär att Trafikverket inte ska påbörja bygg- och anläggningsprojekt vid en sådan tidpunkt att samordning enligt tvistlösningsbeslut enligt utbyggnadslagen inte kan ske.

Detta föreläggande gäller enligt 5 kap. 8 § utbyggnadslagen omedelbart.

Bakgrund

Skanova AB (Skanova) begärde, med stöd av 3 kap. 1 § utbyggnadslagen att få samordna sitt projekt för anläggande av fiberoptisk kabel inklusive längsgående och tvärgående kanalisation mellan Fristad och Herrljunga med Trafikverkets bygg- och anläggningsprojekt på motsvarande sträcka. Trafikverket avslag den 1 april 2019 Skanovas begäran om samordning. Skanova begärde därefter att PTS skulle lösa tvisten, vilket skedde genom tvistlösningsbeslut fattat den 9 september 2019 (PTS dnr 19-5109) i vilket PTS beslutade att:

Trafikverket på rättvisa, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor enligt 3 kap. 1 § utbyggnadslagen ska samordna sina bygg- och anläggningsprojekt på järnvägssträckan mellan Fristad och Herrljunga med

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Skanovas projekt för anläggande av optisk fiberkabel inklusive längsgående och tvärgående kanalisation på samma sträcka.

Detta beslut ersätter inte prövning enligt annan lag och det kan krävas andra tillstånd för att samordningen ska kunna realiserars.

Det ankommer i första hand på parterna att komma överens om de närmare villkoren för samordning.

Detta beslut gäller omedelbart enligt 5 kap. 8 § utbyggnadslagen.

Trafikverket överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm, som den 1 oktober 2019 beslutade om inhibition. Den 20 februari 2020 avtog domstolen överklagandet och inhibitionsbeslutet upphörde därmed att gälla (mål nr 21800-19).

Trafikverket har den 13 mars 2020 överklagat förvaltningsrättens dom till kammarrätten och begärt inhibition.

Skanova kontaktade PTS den 9 mars 2020 och framförde att Trafikverket enligt uppgift kommer att genomföra nedläggning av kabel på den aktuella sträckan med start den 23 mars 2020, och därmed inte kommer beakta förvaltningsrättens dom. Skanova bifogade mejlkonversation med Trafikverket. PTS inledde därefter tillsyn av hur Trafikverket följer skyldigheten till samordning enligt utbyggnadslagen.

Trafikverkets inställning

Trafikverket har anfört bl.a. följande. Det är korrekt att det i ärendet aktuella arbetena kommer att inledas den 23 mars 2020. Under arbetenas inledande planering under vår och höst 2019 sattes december 2019 som slutpunkt för när samprojekteringen senast måste inledas. Denna punkt har på grund av förvaltningsrättens handläggningstid flyttats fram två gånger. Den sista ”deadline” som sattes var den 6 februari 2020. Denna tidpunkt passerades redan innan förvaltningsrätten meddelande den nu överklagade domen. Det krävs av naturliga skäl en relativt ingående planering av arbetena och dess utförande, särskilt när det är fråga om arbeten inom järnvägsanläggningen. Efter den 6 februari 2020 är det för kort tid för att denna planering ska kunna genomföras. Eftersom det är fråga om just järnvägsinfrastrukturen går arbetena inte heller att flytta eftersom tåglägena (dvs. de tidsperioder som finns tillgängligt för entreprenadarbeten) planeras långt i förväg.

Skäl

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 2 § utbyggnadslagen anges att i lagen avses med

bredbandsnät: elektroniskt kommunikationsnät som kan leverera tjänster för bredbandstillgång med en hastighet av minst 30 Mbit/s,

bredbandsutbyggare: den som avser att anlägga eller bygga ut ett bredbandsnät,

fysisk infrastruktur: passiva nätdelar som är avsedda att rymma andra nätdelar utan att själva bli aktiva, såsom kanalisationer, master, tillsynsbrunnar, manhål, kopplingskåp, byggnader, ingångar till byggnader, antenninstallationer, torn och stolpar, och

nätinnehavare: den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät eller en infrastruktur avsedd för att tillhandahålla

1. en transporttjänst, eller

2. en tjänst för produktion, transport eller distribution av gas, el, uppvärmning eller vatten.

Av 1 kap. 5 § utbyggnadslagen och 3 § förordningen (2016:538) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät framgår bl.a. att PTS ska utöva tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen.

Enligt 3 kap. 1 § första stycket utbyggnadslagen ska en nätinnehavare som är ett offentligt organ och som utför ett bygg eller anläggningsprojekt på rättvisa, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor medge samordning av projektet och en bredbandsbyggares projekt, om bredbandsutbyggaren begär det. Detsamma gäller för en nätinnehavare som utför ett bygg- eller anläggningsprojekt som finansieras helt eller delvis med offentliga medel. Nätinnehavaren får avslå bredbandsutbyggarens begäran om den begärda samordningen inte är rimlig.

Enligt 3 kap. 2 § utbyggnadslagen ska en begäran om samordning vara skriftlig och innehålla en redogörelse för bredbandsutbyggarens bygg- eller anläggningsprojekt i de delar som är relevanta för samordningen. En sådan begäran ska lämnas senast en månad innan nätinnehavaren ansöker om nödvändiga tillstånd hos behöriga myndigheter.

Av 5 kap. 5 § utbyggnadslagen framgår att tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen ska efterlevas. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

PTS bedömning

Såsom framgår ovan ska en nätinnehavare som är ett offentligt organ och som utför bygg- och anläggningsprojekt på rättvisa, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor medge samordning av en bredbandsutbyggares projekt om en bredbandsutbyggare begär det. En sådan begäran ska lämnas senast en månad innan nätinnehavaren ansöker om nödvändiga tillstånd hos behöriga myndigheter.

I förarbetena till utbyggnadslagen anges att tillsynsmyndigheten bör vidta åtgärder mot en nätinnehavare som, som en reaktion på en begäran om samordning försöker undvika sin samordningsskyldighet genom att ansöka om tillstånd och göra gällande att begäran om samordning inkommit för sent (prop. 2015/16:73 s. 51).

Av PTS tvistlösningsbeslut den 9 september 2019 i ärende med dnr 19-5109 framgår att det under handläggningen av tvisten inte kommit fram några skäl för Trafikverket att avslå Skanovas begäran om samordning mellan Trafikverkets bygg- och anläggningsprojekt samt Skanovas projekt. PTS beslutade således att Skanovas begäran om samordning därför ska medges. Av förvaltningsrättens dom den 20 februari 2020 i mål nr 21800-19 framgår vidare att Trafikverket inte har visat att det finns förutsättningar för att avslå Skanovas begäran om samordning och att PTS således har haft fog för sitt beslut. PTS tvistlösningsbeslut är således gällande.

Enligt PTS mening står det därmed klart att Trafikverket är skyldigt att samordna sina bygg- och anläggningsprojekt med Skanovas projekt på den aktuella sträckan enligt 3 kap. 1 § utbyggnadslagen.

Av utredningen i ärendet framgår att Skanova under handläggningen av tvisten i förvaltningsrätten, och dagen efter förvaltningsrättens dom, har vänt sig till Trafikverket och fått svar att tiden för möjlighet till samförläggning gått ut och att samförläggning inte kan bli aktuellt. Av bifogad mejlkorrespondens framgår även att Trafikverket anfört att entreprenör och material redan är upphandlade och att arbete kommer att pågå från vecka 13. Trafikverket har vidare uppgett att det krävs relativt ingående planering av arbetena och att det efter den 6 februari 2020 var för kort tid för att denna planering skulle kunna genomföras samt att det i ärendet aktuella arbetena kommer att inledas den 23 mars 2020.

Vid tiden för förvaltningsrättens dom, varigenom även domstolens tidigare interimistiska beslut upphörde att gälla, borde Trafikverket, enligt PTS mening, utgått från att verket hade att följa samordningsskyldigheten för aktuell sträcka i enlighet med PTS tvistlösningsbeslut, och rimligen planera för att detta skulle ske. Av vad som framkommit i ärendet har Trafikverket emellertid inte vidtagit åtgärder för att efterleva PTS och domstols beslut gällande detta.

Sammantaget finner PTS att utredningen i ärendet visar att Trafikverket inte följer skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt enligt 3 kap. 1 § utbyggnadslagen. Vad som anförts om att entreprenör och material redan är upphandlade medför inte någon annan denna bedömning. Trafikverket ska därför föreläggas att säkerställa att Trafikverket samordnar bygg- och anläggningsprojekt enligt 3 kap. 1 § utbyggnadslagen i enlighet med de

tvistlösningsbeslut enligt utbyggnadslagen som PTS meddelar. Trafikverket ska således inte påbörja bygg- och anläggningsprojekt vid en sådan tidpunkt att samordning enligt tvistlösningsbeslut enligt utbyggnadslagen inte kan ske.

Underrättelse om överklagande

Om ni vill överklaga detta beslut ska ni skriva till Förvaltningsrätten i Stockholm. Brevet ska dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 5398, 102 49 Stockholm, alternativt till pts@pts.se.

Tala om i brevet vilket beslut ni överklagar genom att ange beslutets nummer. Tala också om vilken ändring av beslutet ni vill ha.

Brevet med överklagandet ska innehålla: ert person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till er arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där ni kan nås för delgivning. Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

PTS måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

PTS sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.

Om något är oklart kan ni vända er till PTS.

Beslutet har fattats av divisionschefen Björn Blondell. I ärendets slutliga handläggning har även avdelningscheferna Rikard Englund och Kerstin Karlsson, enhetschefen Marielle Sjögren, chefsjuristen Karolina Asp och juristen Emelie Snellman deltagit.

